

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА І ЕКОЛОГІЇ

Силабус дисципліни

«ПРИРОДООХОРОННЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО»

1. Профіль дисципліни

<i>Кафедра правознавства</i>	Освітній ступінь – бакалавр Галузь знань: 10 «Природничі науки» Спеціальність: 101 «Екологія» Освітньо-професійна програма: ОПП «Екологія» Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120 Рік підготовки - 4, семестр – 7-й Компонент освітньої програми: обов'язкова Цикл підготовки: професійний Мова викладання: українська
------------------------------	--

1. Інформація про викладача

Викладач	Бондарчук Наталія Валеріївна
Профайл викладача	http://znau.edu.ua/fakulteti/ekologichnij-fakultet/m-about-pravo/m-sklad-pravo/bondarchuk-nataliya-valerijivna
Контактна інформація	Контактний телефон: 067 394 24 54, електронна пошта: bondarchnat@ukr.net
Сторінка курсу в Moodle	http://beta.znau.edu.ua:3398/course/view.php?id=243
Консультації	<i>Онлайн консультація в Zoom, Viber щосереди з 15.00 до 18.00</i>

2. Анотація до дисципліни

Дисципліна «Природоохоронне законодавство та екологічне право» є однією із профільюючих дисциплін та відіграє важливу роль у підготовці фахівців за спеціальністю 101 «Екологія», а також надає широкі теоретичні знання і практичні навички у сфері екологічного законодавства відповідно до сучасної екологічної політики держави; передбачає підвищення рівня свідомості і еколого-правової культури, а також забезпечення екологічної безпеки людини у процесі будь-якої діяльності, охорони навколишнього природного середовища, ефективного використання природних ресурсів та гарантії реалізації екологічних прав особи.

3. Мета та цілі дисципліни

Мета курсу полягає у формуванні у студентів теоретичних знань про систему правового регулювання природоохоронних та екологічних відносин в Україні, а також навичок роботи з нормативно-правовими актами, що становлять цю систему.

Цілі освоєння дисципліни:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати:

основні категорії і поняття природоохоронного законодавства та екологічного права;

правовий режим використання, відтворення та охорони природних ресурсів України (земель, вод, лісів, надр та ін.);

систему і компетенцію органів управління в галузі екології і забезпечення екологічної безпеки;

види юридичної відповідальності за порушення природоохоронного законодавства;

нормативно-правову базу екологічного права Європейського Союзу та Міжнародного екологічного права.

Вміти:

вільно орієнтуватися у чинному природоохоронному законодавстві;

орієнтуватися у поточних проблемах розвитку екологічного права на сучасному етапі;

правильно застосовувати набуті знання на практиці.

Компетентності, на формування яких націлена дисципліна:

СК04. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.

СК12. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.

Організація навчання

3.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна	Заочна
Лекції	20	8
Практичні / лабораторні	22	6
Самостійна робота	78	106

3.2. Формат дисципліни

- очний;
- змішаний (поєднання традиційних форм навчання з елементами електронного навчання через систему Moodle);
- дистанційний.

3.3. Тематичний план початкової дисципліни

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1.	T1	Екологічне право як галузь права: загальна характеристика.	7	7
2.	T2	Джерела екологічного права України.	7	7
3.	T3	Екологічні права та обов'язки громадян.	7	7
4.	T4	Право власності на природні ресурси в Україні.	7	7
5.	T5	Право природокористування.	7	7
6.	T6	Правові засади управління в галузі екології.	7	7
7.	T7	Юридична відповідальність в галузі екології.	7	7
8.	T8	Правовий режим використання та охорони земель.	7	7
9.	T9	Правовий режим використання та охорони надр.	7	7
10.	T10	Правове регулювання використання та охорони вод.	7	7
11.	T11	Правові основи використання та охорони атмосферного повітря.	7	7
12.	T12	Правові основи використання, відтворення та охорони рослинного світу.	7	7
13.	T13	Правові основи використання та охорони тваринного світу.	7	7
14.	T14	Правовий режим використання та охорони природно-заповідного фонду України	9	9
15.	T15	Екологічне право Європейського Союзу.	10	10
16.	T16	Міжнародне екологічне право.	10	10
Разом:			120	120

3.4. Система оцінювання та вимоги

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид заняття	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць, год.	Максимальна кількість балів
Лекції	0,2	20	4,0
Практичні заняття	1,5	22	33,0
Самостійна робота	0,10	78	7,8
Модульна контрольна робота*	12	1	12
Індивідуальні завдання	3,2	1	3,2
Разом:		-	60

*На модульні контрольні роботи передбачити кількість балів, яка складає не менше 20% від максимальної кількості балів, які студент може отримати під час поточного контролю за накопичувальною системою (60 балів).

Максимальна кількість балів становить 60. Мінімальна кількість балів, набраних студентом, складає 60% від максимальної кількості балів, отриманих під час вивчення дисципліни – 36 балів.

Порогові рівні оцінок за результатами навчання

Шифр результату навчання	Вид заняття	Мінімальна кількість балів (репродуктивний рівень)**	Максимальна кількість балів (творчий рівень)
		36	60
ПР 20	Лк1-10, Пз1-11, СР (ЗМ1)	13,44	22,4
ПР 22	Лк1-10, Пз1-11, СР (ЗМ1)	13,44	22,4
ПР 20 ПР 22	Індивідуальні завдання	1,92	3,2
	МКР	7,2	12
Разом:		36	60

**Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається тим, що студент має певні знання, передбачені в робочій програмі навчальної дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/ розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних/ контрольних/ індивідуальних завдань, значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.

Максимальна кількість балів становить 60. Мінімальна кількість балів, набраних студентом, складає 60 % від максимальної кількості балів, отриманих під час вивчення дисципліни – 36 балів.

4. Результати навчання

Шифр	Результат навчання
ПР 20	Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.
ПР 22	Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля.

5. Пререквізити

Аналітичне мислення, творчий підхід до вирішення проблеми, ініціативність.

6. Політики дисципліни

- Пропущені заняття з поважних причин (лікарняні, заява підписана деканом) відпрацьовуються письмово
- Пропущені заняття без поважних причин відпрацьовуються в усій формі
- Невиконані вчасно завдання виконуються в кінці семестру (тести, задачі, модульні роботи) в додатково виділений час
- Плагіат в письмових роботах не допускається.
- Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти
- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних можливостей)
- Посилання на джерела інформації у разі використання запозичених ідей, розробок, тверджень, відомостей обов'язкові;
- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права
- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

7. Технічне та програмне забезпечення (за потреби)

Лекційні заняття проводяться в аудиторіях, обладнаних мультимедійними засобами, і передбачають використання презентацій. Практичні заняття проводяться у комп'ютерних класах, в яких встановлено відповідне програмне забезпечення.

8. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

Основна література

9. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 12.08.2021).
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/322-08> (дата звернення 21.08.2021).

3. Лісовий кодекс України від 21.01.1994 № 3852-XII. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3852-12> (дата звернення: 24.07.2021).
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17> (дата звернення: 24.02.2021)
5. Про аквакультуру: Закон України від 18.09.2012 № 5293-VI. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/5293-17> (дата звернення: 24.02.2021).
6. Про відходи: Закон України від 05.03.1998 № 187/98-ВР. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/187/98-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 2.08.2021).
7. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення: Закон України від 31 бер. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20#Text> (дата звернення 3.08.2021).
8. Про екологічну мережу України: Закон України від 24.06.2004 № 1864-IV. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1864-15> (дата звернення: 24.02.2021).
9. Про затвердження Методики визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства: Наказ №171 від 27.10.1997. поточна редакція від 06.05.2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0285-98> (дата звернення: 24.08.2021).
10. Про мисливське господарство та полювання: Закон України від 22.02.2000 № 1478-III. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1478-14> (дата звернення: 11.07.2021).
11. Про надра: Кодекс України від 27.07.1994 № 132/94-ВР. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/132/94-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 24.06.2021).
12. Про нафту і газ: Закон України від 12.07.2001 № 2665-III. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2665-14> (дата звернення: 28.07.2021).
13. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28.02.2019 № 2697-VIII. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2697-19> (дата звернення: 22.08.2021).
14. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 16.10.1992 № 2707-XII. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2707-12> (дата звернення: 24.02.2021).
15. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1264-12> (дата звернення: 20.08.2021).
16. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23.05.2017 № 2059-VIII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text> (дата звернення: 4.08.2021).
17. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16.06.1992 № 2456-XII. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2456-12> (дата звернення: 4.08.2021).
18. Про рослинний світ: Закон України від 09.04.1999 № 591-XIV. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/591-14> (дата звернення: 14.07.2021).
19. Про схвалення Концепції реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 № 616-р. База даних «Законодавство України».

- Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/616-2017-%D1%80> (дата звернення: 27.08.2021).
20. Про схвалення Стратегії реформування системи державного нагляду (контролю) : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.12.2017 № 1020-р. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1020-2017-%D1%80> (дата звернення: 24.08.2021).
 21. Про стратегічну екологічну оцінку: Закон України від 20.03.2018 р. № 2354-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text> (дата звернення: 24.08.2021).
 22. Про тваринний світ: Закон України від 13.12.2001 № 2894-III. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2894-14> (дата звернення: 2.08.2021).
 23. Про Червону книгу України : Закон України від 07.02.2002 № 3055-III. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3055-14> (дата звернення: 18.06.2021).
 24. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15> (дата звернення: 24.02.2021).
 25. Балюк Г. І., Слєпченко А. А. Міжнародні та вітчизняні правові основи еколого-правової освіти в інтересах сталого розвитку. *П'яте зібрання фахівців споріднених кафедр з проблем аграрного, земельного, екологічного, природоресурсного права та альтернативної енергетики* : матер. Всукр. наук. конф. (м. Одеса, 10-13 червня 2021 року). Одеса: Видавничий дім «Гельветика». С. 11-15.
 26. Бондарчук Н. В. Актуальні питання правового регулювання стратегічної екологічної оцінки за законодавством України. *П'яте зібрання фахівців споріднених кафедр з проблем аграрного, земельного, екологічного, природоресурсного права та альтернативної енергетики* : матер. Всукр. наук. конф. (м. Одеса, 10-13 червня 2021 року). Одеса: Видавничий дім «Гельветика». С. 112-116.
 27. Бондарчук Н. В. Проблеми правового регулювання юридичної відповідальності за земельні правопорушення. *«Права людини: історичний вимір і сучасні тенденції»*. Літописець. Випуск 11: зб. тез за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Житомир, 26-27 листопада 2015 року, Житомир: ФО-П Левковець Н. М., 2016. С. 6-8.
 28. Бондарчук Н. В., Козел С. М. Злочини у сфері земельних праввідносин: організаційні та правові проблеми розслідування. *Порівняльно-аналітичне право*, 2016. № 1. С. 164-166.
 29. Бондарчук, Н. В. Актуальні питання адміністративної відповідальності за земельні правопорушення. *Ученые записки Крымского федерального университета имени В.И. Вернадского. Юридические науки*. 2011. 24 (2). С. 407-411.
 30. Германов, О. П. Класифікація правопорушень у сфері земельних відносин. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2.1 (22), 2018. С. 110-113.
 31. Гетьман А. П., Шеховцов В. В. Напрями розвитку фауністичного законодавства України. *П'яте зібрання фахівців споріднених кафедр з проблем аграрного, земельного, екологічного, природоресурсного права та альтернативної енергетики* : матер. Всукр. наук. конф. (м. Одеса, 10-13 червня 2021 року). Одеса: Видавничий дім «Гельветика». С. 27-30.
 32. Городецька І. А. Адміністративно-правове регулювання охорони, використання і відтворення тваринного світу України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України, 2019. 474 с.
 33. Дейнега М. А. Недосконалість правового забезпечення «зеленої» економіки як засобу практичної реалізації концепції сталого природокористування. *П'яте зібрання фахівців споріднених кафедр з проблем аграрного, земельного, екологічного, природоресурсного права та альтернативної енергетики* : матер.

- Всукр. наук. конф. (м. Одеса, 10-13 червня 2021 року). Одеса: Видавничий дім «Гельветика». С. 34-39.
34. Каракаш І. І. Актуалізація еколого-правової освіти як складова екологічної культури. *П'яте зібрання фахівців споріднених кафедр з проблем аграрного, земельного, екологічного, природоресурсного права та альтернативної енергетики* : матер. Всукр. наук. конф. (м. Одеса, 10-13 червня 2021 року). Одеса: Видавничий дім «Гельветика». С. 46-50.
 35. Малишева Н. Р. Галузева структура системи права України та її вплив на формування законодавства: від теорії до практики (на прикладі екологічного права). *П'яте зібрання фахівців споріднених кафедр з проблем аграрного, земельного, екологічного, природоресурсного права та альтернативної енергетики* : матер. Всукр. наук. конф. (м. Одеса, 10-13 червня 2021 року). Одеса: Видавничий дім «Гельветика». С. 75-79.
 36. Мірошніченко Н. А. Пропозиції щодо вдосконалення Кримінального кодексу України. *Вісник Південного регіонального центру НАПрН України*, 2015. № 5. С. 176-180.
 37. Мілімко Л. В. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері земельних відносин : *автореф. дис. канд. юрид. наук* : 12.00.07. Ірпінь, 2009. 24 с.
 38. Німко О. Б., Бондарчук Н. В., Ляшенко Р. Д. та ін. Юридична відповідальність за порушення природоресурсного законодавства України: монографія. Житомир: Вид-во «Житомирський національний агроекологічний університет», 2016. 208 с.
 39. Фролов, Ю. М. Проблеми реалізації права українського народу на користування об'єктами власності на природні ресурси на конституційному рівні. *Порівняльно-аналітичне право: електронне наукове фахове видання юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*. 2017. № 5. С. 87-93.

Інформаційні ресурси

1. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index> - Офіційний вебпортал парламенту України «Законодавство України»
2. Сайт кафедри правознавства <http://www.znau.edu>.
3. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) бібліотеки Поліського університету, Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олега Ольжича (<http://www.lib.zt.ua/>, 10014, м. Житомир, Новий бульвар, (0412) 37-84-33), Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/>, Київ, просп. Голосіївський, 3 +380 (44) 525-81-04) та інших бібліотек (на розсуд викладача).
4. Інституційний репозитарій Поліського університету (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, патенти, комп'ютерні програми, статистичні матеріали, навчальні об'єкти, наукові звіти).

Інформаційні ресурси

5. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index> - Офіційний вебпортал парламенту України «Законодавство України»
6. Сайт кафедри правознавства <http://www.znau.edu>.
7. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) бібліотеки Поліського університету, Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олега Ольжича (<http://www.lib.zt.ua/>, 10014, м. Житомир, Новий бульвар, (0412) 37-84-33), Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/>, Київ, просп. Голосіївський, 3 +380 (44) 525-81-04) та інших бібліотек (на розсуд викладача).
8. Інституційний репозитарій Поліського університету (наукові статті,

автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, патенти, комп'ютерні програми, статистичні матеріали, навчальні об'єкти, наукові звіти).

Викладач _____ *Наталія БОНДАРЧУК*

Гарант освітньої програми _____ *Тетяна ФЕДОНЮК*

Декан факультету _____ *Анатолій ВИШНЕВСЬКИЙ*

Силабус затверджений на засіданні кафедри
Протокол № 1 від "18" серпня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ *Руслана ЛЯШЕНКО*

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією спеціальності «Екологія»

Протокол № 1 від "2" вересня 2022 р.

Голова НМК факультету _____ *Олександр КРАТЮК*